

Romanyshyn N. I. Samuel Taylor Coleridge's poetry in the context of national identity.

Summary

The article is devoted to the analysis of Samuel Taylor Coleridge's poetry in the context of national identity. Themes that represent the basic notions of nation, people, motherland have not been treated properly in modern literary criticism and linguistic poetics. The material for investigation consists of two remarkable poems – Ode To The Departing Year and Fears in Solitude. The object of the study is national identity concepts in Coleridge's lyrical poetry and poems. The subject of the study are stylistic, conceptual and cognitive features of selected verbal images that embody the notions of power, national and individual destiny, their symbolic, axiological nature. The aim of the article is to study the peculiarities of fundamental concepts of national identity representation, which have not been studied in domestic and foreign linguistics. The personality and poetic heritage of the poet was enshrouded by the halo of mysticism and cosmopolitanism. Scholars concentrated primarily either on philosophic background or on the religious views of the poet, avoiding to refer to his creative writing as nationally specific. The deep insight into the cognitive creative processes and their results embodied in the poetic formulas of the author, however, reveal the fact that poetically interpreted concepts «nation», «people» and «motherland» are ambiguous and blurred and result from aesthetic intentions of the poet and represent the original plane of world view. Literary and semantic planes of concepts' actualization are ambivalent and create a certain type of antithesis.

Key words: Samuel Taylor Coleridge, English Romanticism, fine literature, concept, metaphor.

УДК 811.112'81'37

Романова Н. В.,
доктор філологічних наук,
доцент кафедри німецької мови
Херсонського державного університету
E-mail: natalroman@mail.ru

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТЕКСТОВОЇ СЕМАНТИКИ СУЧАСНОГО
НІМЕЦЬКОМОВНОГО СЛОВА «ANGST / СТРАХ» (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ Т. БРУССІГА
«AMKÜRZERENENDEDEPERSONNENALLEE» ТА РОМАНУ Р. ЇРГЛЯ «DIESTILLE»)**

Розглянуто емоцію страху як психологічну і лінгвістичну категорії. Виділено та інвентаризовано джерела виникнення цього феномена в сучасній німецькомовній художній прозі, номінованій національними літературними преміями. Проаналізовано семантику найменування страху Angst на макро- і мікрорівнях художнього тексту.

Ключові слова: страх, активатор страху, емоція, емоціогенна ситуація, семантика.

Страх є однією із найсильніших негативних базових емоцій [2, с. 126]. Цей феномен у психології розуміють як емоційну реакцію «людини чи тварин на справжню чи мниму небезпеку» [3, с. 184]. Експериментально доведено, що активаторами страху можуть стати будь-які інші емоції, зокрема емоція інтересу, емоція подиву, а також когнітивні процеси (спогади, образи об'єкта (носія емоційного стану), уявлення) чи біль, самотність, неочікувана зміна стимуляції, блискавичне наближення об'єкта тощо.

Виокремлюють два різновиди страху: природжений і набутий. Природжений страх пов'язаний із біологічно запрограмованими стимулами, набутий – з особливою формою навчання, що отримав назву «соціальне запозичення» [1, с. 292–306].

Вважається, що страх має різні форми: від побоювання до переляку, тривожного очікування, паніки [4, с. 206]. На тлі сказаного цілком зрозумілою є зацікавленість лінгвістів специфікою вербалізації цієї емоції. Маємо значні здобутки в галузі фонетики (А. А. Калита, Р. С. Сакієва), словотвору (Н. Н. Кисліцина, Т. Ю. Колясева), граматики (Р. І. Бабаєва, Н. А. Багдасарова, Н. Н. Орлова), лексикології (Л. Г. Бабенко, Є. А. Монастирська), зіставної семантики (О. В. Расточинська, О. Д. Тарасова), художнього тексту (В. М. Карловська, М. В. Остроумова), дискурсу (М. Д. Городникова, Ю. С. Старостіна), концептології (Г. С. Бородкіна, Є. Ю. Бутенко, В. І. Карасик), когнітології (М. А. Федоров, С. Л. Фесенко, А. Ю. Шаюк). Попри незаперечні

теоретичні і практичні напрацювання лінгвістики у вивченні емоції страху, проблема формування її текстової семантики в розрізі сучасної німецькомовної художньої прози залишається недостатньо висвітленою. Саме це і зумовлює **актуальність** нашої студії.

Метою дослідження є виявлення семантичних типів сучасного *Angst* – «страх».

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання**: 1) окреслити активатори емоції страху на тлі емоціогенних ситуацій у змістово-фактуальному матеріалі; 2) визначити семантичні типи аналізованої мовної одиниці.

Можливість виявити активатори *Angst* у художньому тексті дозволяє нам кваліфікувати поняття «емоціогенна ситуація», під якою будемо розуміти не механічну сукупність певних подій, а систему їх співвідношень, що найчастіше викликають емоції у людини [2, с. 72]. Наприклад, причиною страху є перша світова війна, в якій брали участь і мирні жителі, зокрема садівник Вернер. Тижнями чоловіки були змушені лежати в напівзатоплених окопах без сну, під гуркіт канонади і цілодобові вибухи:

Und ich hab! denselben Klang noch einmal aus dem Mund eines Menschen gehört, damals, als dein Schwiegervater Werner (der Gärtner) vom Ersten Weltkrieg erzählte – wie er an-der-Front in Frankreich war, wochenlang in halb abgesoffnen Schützengraben lag & nachts kein Schlafen war weil die-Kanonen Tag&nacht Schlamm&erde=ringsum gleichermaßen zerrissen und Dieangst wie ein klebriges Gespenst aus dem Matsch erstand & umging und er aus dummfem Schlafes=Dämmern immerwieder hochfuhr und nach seiner Mutter brüllte [6, s. 31]. Сюди додається девіантна поведінка матері, яка через смерть батька була змушена віддати малолітніх дітей у сиротинець:

Ichrannteaufsiezu –, pralltegegendiesteinesstummeEntschlossenheitEinerfrauwieegegeneineWand, festgemauert, ohneFenster, ohneTür. Auchichstilljetzt, – Angst. Wolltefort, aberrührtemichnicht. Mutter legte schließlich das Kleid sorgsam auf ein unbestelltes Beet, dann goß sie Spiritus drüber hin, – die Flammen verbrannten das einzige Festtagskleid, das sie=besessen hatte [6, s. 42],

а також сигнали тривоги, що сповіщають про травлю тварин, але в дійсності релевантні ув'язненню людей:

Und dennoch will ich dir, Georg, sagen: Sobald sie Kwatschen&lärmen verlässt, alle Rohheit zuBoden stürzt, und aus dieser Schlammassenflut in plötzlichen Stille in aller Schutzlosigkeit des Auferden =Falschen dann Die Kreatur erscheint –etwas aus der-Zeit genommen uralt Tragisches, das nicht einmal nicht nur so, vielmehr !überhaupt !nicht hätte sein sollen (:?Hörst du, Georg, !was ich sage u ?errätst du, an ?wen ich dabei denke:) aber durch die Stricke von Generationen aneinander gefesselt jetzt u niemals mehr von der Erde verschwinden kann, sondern bleiben muß – Ausharren im stieren da=sein..... und weder Stille noch Besinnung; – dagegen hochfahrend immer=fort Alarmsirenen – denen vom Tierhaften geblieben sind die Schreie, aus Maschinen gepreßte Angst: Rettungswagen Polizei Feuerwehr, – und dann, von 1 Moment zum anderen, als hätt eine riesige Kugel aus Stahl der Großstadt das Großmaul verstopft, schreckensvoll die Nacht plötzlich zu Stille erstickt [6, s. 51–52],

понад 40 років сказане єдине слово:

? Hast du, Georg, noch immer Angst davor, ich könnte Es ?aussprechen, noch ein Mal zu dir sagen Dieses Eine Wort von vor Übervierzigjahren –. ?Bist du !deshalb jetzt weggelaufen, und alles wegen Dieses Einen Wortes, das du aus meinem Mund zu hören nicht ertragen kannst, wirst du dennoch meinem Willen ? folgen und Morgen unseren Sohn wiedersehen [6, s. 52],

гра в карти:

Und sieht gelben Schweiß dort in langsam zerfließenden Zügen. (?Weshalb Dieangst: du bist doch vorn – der hat sie !nicht – !nieEnimmer hatter die Dame. Paßmal auf Rotzlöffel: Jetzt gehitz mit dir berg!ab:): – !Oll=in [6, s. 57],

будь який «мундир» у післявоєнний час:

Schweigsam, mürrisch, Krieg's Heim-Kehrer Angst=Haftvor jeder Uniform – die letztverbliebene Lebenskette [там само, S. 111], *незабуте почуття гниву Wut (schreit Es) Wut – die noch nie etwas anderes gewesen war als ANGST (:Daswort, das seit Henriettes Tod in=mir nicht mehr zu hören war) – !da ist es*

*wider, auf mich einbrüllend immer weiter tobend in=mir, Daswort Beton : **ANGST** – !Henriette – mehr als das Halbleben=lang **ANGST** – !Ja: 's mîn !Ja 5 min... [6, s. 117],*

пережитена основі професійної діяльності (лікар-практик):

*Ich war Zeit Leben's nur 1 praktischer Arzt – (füge ich versöhnlich an – !bloß in den-Letzten-Stunden nichts mehr vom Altemzwist) –der sich auf die-Behandlung von Infekten, acidem & anacidem Magenkatarrh, Kontusionen, Schnittwunden, Verbrennungen, Bronchitis, Sepsis, Diarrhöen, Obstipationen versteht – von Texten aber, die sich selbst weiterschreiben nichts. Und Die**angst**, der ich dabei begegnet bin, ist noch von anderer Art als jene **Angst**, die Größte, deren Natur in=Jedemmenschen verschlossen liegt: Die **Großangst** geboren zu werden [6, s. 127],*

заздалегідь відома відповідь:

*Ich hatte **Angst** vor seiner Antwort, weil ich sie kannte [6, s. 131],*

зустріч із «втраченим» сином:

*Und vielleicht war es nur der alte Köter **Angst**, der auch dich, «Sohn», vor 4 Jahren zur Umkehr bellte in ein Daheim ohne Kinder[6, s. 134],*

втрата почуття захищеності:

*Nicht allein die **Angst** vor dem Verlust trügerisch warmen Sicherheiz-Gefühls, sondern vor=allem jene dumpfschwarze Zukunft's **Angst** von Eltern, ihre Kinder möchten von der elternhaften Ähnlichkeit auch deren Dreckecken & Nachtseiten geerbt haben [6, s. 134],*

поширення дурості:

*Zuerst immer Euforie & damit noch mehr Dummheit. Und !die besitzt stets die noch größere Geschwindigkeit zur Verbreitung als Mobilität – ist dieser voraus & wie Swinegel immer=schon=da, & der **Angst**-Hase Mobilität hetzt sich selber zu Tode. Dummheit nährt sich vom Geist, frißt ihn von=innen hohl bis Geist u Dummheit ununterscheidbar geworden, & so verwandelt Geist sich schließlich in Verbrechen. Aus Dem-Fortschritt kommen Die-Kriege in-die-Welt. Krieg also ist nicht Der Widerspruch zur Entwicklung des-Menschen, sondern deren unabwendbare Konsequenz [6, s. 145],*

розуміння: а) хибності сенсу буття:

*Denn, mußten sie nun spüren, die-Menschen sind sich=selbst und ihrer Schöpfungen nicht wert; sie wollen Brot&spiele Kuchen&spiele, & Alles umsonst – und wenns das eigene Blut ist, das sie Dafür sich abzapfen müssen; Blut ist billiger als Bier, & Blut wächst nach. Und ?was bleibt: wieder nur **ANGST**. !Wozu also das ganze Affen=Theater, wenn **ANGST** = Das Letzte Wort ist : **ANGST** – stinkende blutige knochenackte erbarmungslose **ANGST**..... [6, s. 145–146],*

б) безвихідності смерті:

*In den Augen des Anderen jedoch steht hochaufgerichtet**Angst** : Die **Angst** 1 Wesens, das Etwas zu begreifen beginnt von der Ausweglosigkeit des Sterbens [6, s. 379],*

в) безвір'я:

*Weil du mit deinen Wünschen, Bitten & **Ängsten** nicht allein auf-der-Welt dich wußtest, sondern bereits durch Schar unsrer Stiefgeschwister sehen & hören mußtest, daß auch Andere dieselben Wünsche, Bitten & **Ängste** hegten wie du [...] [6, s. 394],*

г) предмету розмови:

*Aber als der Parteimensch Mario und Micha die Zeitung präsentierte, verschlug es ihnen die Sprache. Sie begriffen sofort, worum es ging: Micha bekam **Angst** [5, s. 78],*

нудьга:

*Langeweile des Sträflings nach dem-Urteilspruch und vor dem Gang zum Schafott, Langeweile des Soldaten zwischen Angriff &Angriff : Hier packt **ANGST** zu, wie sie Kinder in Jedemalter befallen kann sobald keinen Ausweg sehen außer im drohend eigenen **TOD** [6, s. 150],*

замкнений простір:

*Die schmalen überdies vergitterten Fenster nahe der Decke sind nicht groß genug für Luft von Draußen. Ich rieche den üblen Geruch der **Angst** + Not aus diesen Leuten. Hinter uns schlägt die Eisentür zu, Draußen wird ein Riegel eisenkreischend vorgeschoben [6, s. 172–173],*

інтенсивний обстріл місцевості:

*Voller Entsetzen spring ich übers Geländer zur Erde hinab, will fortlaufen, – Geschosse pfeifen um die Hausecke Artillerie Granateinschläge in der Nähe Pulverdampf Soldaten (ihre Uniformen wie einst die meine) hetzen an mir vorüber, mach I blutend, manch I mit angstverzerrtem Gesicht zu mir blickend dann stürmen sie weiter in ihrer **Angst** in ihrem Trotz + ihrer Not [6, s. 174],*

руйнування духовного зв'язку між людьми:

*Ob sie schweigen od sprechen [– ob du schweigst od sprichst –] ob ich schweige od spreche bleibt sich gleich; sie [– u du –] u ich sind eigentlich gar nicht da, sprechen in die Luft dürre od verschnörkelte Sätze Es spricht ißt arbeitet schläft, Es dient Izig der Vergewisserung, daß sie da sind [– u daß du da bist –] u daß ich da bin, wie Vögel durch den Wald pfeifen, immerfort dieselben Tonfolgen, & das nicht mal vor **Angst**[6, s. 184],*

фізична смерть:

***Angst** vor dem-Untergang – zu Allenzeiten der beste Lehrmeister [6, s. 205],*

нужденне й злиденне життя після війни:

*In Berlin, wo in den Arbeiterbezirken Nachdemkrieg die Schwemmen Arbeitsloser grau&biestig die Straßen nach Erwerb durchlungern, über gestürzte & manchmal noch nicht tote Brauereipferde Menschen mit Messern Töpfen Schüsseln herfallen, Stücke Fleisch Fett Händevoll Innereien aus dem noch dampfenden Pferdeleib reißen, Grippetote aus graufeuchten Mietkasernen rausgeschleppt werden wie im Mittelalter die Toten der-Pest – jeder, Vater, kennt diese Bilder: Sie sind seit-Alters=her Grundstock unserer **Angst**[6, s. 226],*

соціум:

*In **Angst** vor den Hammerschlägen der-Gesellschaft hob er das Gesicht zur Sonne des eigen-Sinn... [6, s. 269],*

звільнення:

*[...] – und je öfter sich diese dumme Trine ihm & seinen Annäherungen, aus **Angst** vor Entlassung, zu entwinden suchte, umso heftiger unentrinnbarer ging er, Werner, auf=den=Leim (der eigenen Frau)[6, s. 281],*

теперішнє:

*Die **Angst** vieler Gegenwärtiger ist bereits vor der-Gegenwart so groß, daß ihnen all-I nach dem Satyrspiel verlangt : I Schütte Gelächter, mehr nicht, & Schluß [6, s. 305],*

біль:

*[...] – und sie redete auch von ihrer Große**angst** vor Dem Schmerz... [6, s. 306],*

об'єкт (носіє емоційного стану): а) близька людина:

*?Was hattest du gegen !Mich auf die Alleanderen spitz gewesen warn – hattest du vor mir: ?**Angst** – !Ja Das wars,*

б) альтернативність вибору:

*!**Angst** hattest du vor mir od vor dir od vor Dem was du glaubtest was ich wolle von dir Od: gar nich mal ich vielmehr Was DIE-ANDEREN verlangen von dir DIE immer DIE REGELN aufstellen & überwachen REGELN die überhaupt nix mit uns=Frauen zu tun haben Sondern nur mit euch selber Wie ihr EUCH vor EURESGLEICHEN in Posi-Tour bringen müßt um darauf=hin von EUCH als EUREGLEICHEN anerkannt zu werden [...] [6, s. 397],*

в) сумні спогади з дитинства:

*[...] Und ich traute mich nun doch nicht mehr dieser Gestalt ins Dunkel weiter zu folgen In diese alte Dunkelheit aus Jahrhunderten schwer & fest blieb kurz hinter der Schwelle der scharfen Trennwand zwischen Tageshelle u: Schwärze stehn Plötzlich voller **Angst** rief ich in den Flur deinen Namen als müßt ich verhindern daß I in der Entschlossenheit seines Schlafes Wandelnder ans Ende vom Dachfirst auf den Grund zulief [...] [6, s. 410–411],*

г) зміст правосуддя:

*Denn der Beginn von Gerechtigkeit verheißt das Ende Der **Angst**... [6, s. 427],*

д) людина як соціальна істота:

Riecht er Angst, gibt Er dir obendrein Einentritt daß du nicht wieder aufstehst –; riecht er Courage, beschert Er dir vom Großenhaufen [6, s. 451],

е) вираз обличчя директора школи:

In dem Moment, als Micha von der Illustrierten aufschaute und in Erdmute Löffelings Gesicht blickte, hatte er so große Angst vor ihr, daß sich seine Direktorin zu einem Ungeheuer verzerre: Erdmute Löffelings Kopf war viel größer, als Micha je wahrgenommen hatte [5, s. 78],

е) підбадьорення прикордонника:

Heinz wußte gar nicht, was er antworten sollte, auch nicht, als ihn der Grenzer ermunterte: «Keine Angst, wir holen euch da raus» [5, s. 94],

втрата культурно-значущих предметів через необережне поводження:

Er ging sogar auf Zehenspitzen, weil er Angst hatte, daß die Nadel springt und die Platte verknacht, wenn er auftritt [5, s. 58],

неминуча втрата всіх цінностей:

Weder Grauvorder-Gewalt, noch Angst vordem unabwendbaren Verlust alles Geliebten [6, s. 484],

психологічна втрата самоконтролю:

Gleichwohl schafft in-ihrem-Innern die hohle leer tönende PFLICHT ein enormes Gewölbe aus Angst, die-Kontrolle über=sich zu verlieren [6, s. 526].

Відповідно до наведених прикладів, можна виокремити три типи активаторів емоції страху:

- 1) драйви і процеси, що забезпечують гомеостаз організму (випадок замкненого простору);
- 2) когнітивні процеси, пов'язані з оцінкою предметної або комунікативної ситуації;
- 3) генетичні реакції на небезпеку.

Домінують когнітивні процеси. При цьому спостерігаються реальні й ірреальні стимули. Реальні стимули є продуктом дитячих і дорослих переживань, ірреальні – дорослих переживань і очікувань. Таке розмаїття активаторів емоції страху зумовлює появу різних семантичних типів лексеми *Angst*. Мова йде про:

- 1) образ страху, змодельованого реаліями першої світової війни *Dieangst* та смертю *Angst*;
- 2) структуру страху *gepreßteAngst*, руйнування якої потребує механічних зусиль *ausMaschinen*;
- 3) основні властивості страху *Angst* – нейтралізацію руху і водночас перевагу емоційного над вольовим *Wolltefort, aberrührtemichnicht*;
- 4) деякі фізичні й зовнішні ознаки аналізованої емоції *Dieangst,ANGST*, зокрема піт неприродного чи жовтого кольору *gelben Schweiß*, характерний запах *stinkend*, в'язкість *blutig*, неприхованість *knochennackt*, психологічність *erbarmungslos*;
- 5) почуття страху *Angst*, чия тривалість обмежується *nochimmer*;
- 6) форми вияву емоції страху *Angst=Haft,Dieangst, jeneAngst*;
- 7) просторові параметри емоції страху *DieGroßangst, so große Angst*;
- 8) авторський словесний образ, еквівалентний: 8.1) власній назві старого пса *deralteKöterAngst*, 8.2) зайцеві *Angst-Hase*, 8.3) монолітності слова-концепту «*angst*», 8.4) важливості фінального слова в театральній постановці *ANGST*;
- 9) кількісний вияв емоції страху *NichtalleindieAngst*;
- 10) якість вияву емоції страху *AngstvonEltern*;
- 11) повторюваність емоції страху *wiedernurANGST*;
- 12) множинність екзистенції емоції страху *Ängsten, Ängste*;
- 13) енергетичну специфіку емоції страху, який ототожнюється із живою істотою та локалізується «тут і тепер» *HierpacktANGSTzu*;
- 14) ідентифікацію емоції страху *in ihrerAngst, DieAngstvielerGegenwärtiger*;
- 15) емоцію страху як активатор одноманітної дії *wieVögeldurchdenWaldpfeifen, immerfortdieselbenTonfolgen, E dasnichtmalvorAngst*;
- 16) дидактичну граничність емоції страху і водночас високу кваліфікацію його «фаховості» *Angst– derbesteLehrmeister*;

- 17) когнітивну форму збереження емоції страху *Angst*;
- 18) стан хвилювання *InAngst, ausAngst* (2);
- 19) наявність страху перед ким-чим *!Angst* (3) *hattestdu*;
- 20) волонтератив, що маніфестує волю персонажа і вказує на емоційний стан адресата *KeineAngst*;
- 21) обсяг емоції страху *vollerAngst*;
- 22) соціально-правову граничність емоції страху *dasEndeDerAngst*;
- 23) прояв емоції страху через запах *RiechterAngst*.

Отже, проблема семантичних типів сучасного німецького іменника *Angst* у текстовій царині повертається багатьма своїми гранями. Вона виявляється (як і слід було чекати) проблемою незавершеною, відкритою для дискусій і практичного досвіду. З'ясувалось, що семантичні типи мають об'єктивний ґрунт і об'єктивні критерії оцінки. Таких критеріїв формально чотири – реальність художнього тексту, реальність лінгвістичного або стилістичного контекстів, вільне та зв'язане (ідіоми) вживання лексеми. Що ґрунтовніше використовуються наведені чинники, то багатшими є можливості вираження семантики аналізованого слова.

Подальшою перспективою наукового пошуку може бути і повинно стати дослідження семантики *Angst* в інших творах цитованих авторів, що сприятиме виявленню емотивно-ціннісної або емоційно-оцінної картини світу.

Список використаної літератури

1. Изард К. Э. Психология эмоций / К. Э. Изард ; пер. с англ. В. Мисник, А. Татлыбаева. – СПб. : Питер, 2008. – 464 с.
2. Кириленко Т. С. Психология: эмоциональная сфера личности / Т. С. Кириленко. – К. : Либідь, 2007. – 256 с.
3. Психологический словарь / [за ред. В. И. Войтика]. – К. : Вища школа, 1982. – 216 с.
4. Шадських Ю. Г. Психология: короткий навчальний словник: терміни і поняття / Ю. Г. Шадських, В. М. Піча. – Львів : «Магнолія 2006», 2008. – 276 с.
5. Brussig T. Am kürzeren Ende der Sonnenallee / Thomas Brussig. – Berlin : Volk u. Welt, 2002. – 156 s.
6. Jirgl R. Die Stille / Reinhard Jirgl. – München : Deutscher Taschenbuch Verl, 2011. – 544 s.

Романова Н. В. Особенности формирования текстовой семантики современного немецкоязычного слова «Angst / страх» (на материале романа Т. Бруссига «Am kürzeren Ende der Sonnenallee» и романа Р. Йиргля «Die Stille»).

Аннотация

Рассмотрена эмоция страха как психологическая и лингвистическая категории. Выделены и инвентаризированы источники возникновения этого феномена в современной немецкоязычной художественной прозе, номинированной национальными литературными премиями. Проанализирована семантика названия страха Angst на макро- и микроуровнях художественного текста.

Ключевые слова: страх, активатор страха, эмоция, эмоциогенная ситуация, семантика.

Romanova N. V. Peculiarities of formation of textual semantics of German word «Angst / fear» (on the basis of T. Brussig's novel «Am kürzeren Ende der Sonnenallee» and R. Jirgl's novel «Die Stille»).

Summary

The article reveals peculiarities of formation of textual semantics of word Angst / fear in modern German language. The lexeme is analyzed according to the scheme: from the dictionary to the text, namely in the systematic and communicative layers.

The purpose of the study is to identify semantic types of chosen linguistic unit. The purpose is compassed through defining activators of emotion of fear of psychological and linguistic categories on the background of emotiogenic situation and classification of semantic types of phenomenon.

The object of the study is textual semantics of German noun Angst.

The subject of the study is ways of formation of emotiogenic situation, in which this noun is activated and functions.

Three types of activators of emotion of fear were distinguished: 1) drives and processes which provide homeostasis of an organism (a case with enclosed space); 2) cognitive processes connected with the assessment of a subjective or communicative situation; 3) genetic response to danger and twenty-three types of lexical semantics of Angst. It was proved that semantic types had an objective ground and objective criteria of assessment. There are four criteria of assessment: reality of a literary text, reality of linguistic or stylistic contexts, free and fixed (idioms) use of lexeme. Intensive usage of all these factors enriches means of expression of semantics of the analyzed word.

Further perspective of the research can be and should be the study of semantics of Angst in other works of cited authors that will help to identify emotive-evaluative or emotional-evaluative worldview.

Key words: fear, fear activator, emotion, emotiogenic situation, semantics.